

En hökarebetjents äfventyr : sannfärdig och löjlig berättelse

Braun, Wilhelm von,

59 C Br.

BRAUN, W. v.

Roman
Sv
(131)
0

En Hökarebetjents Äfventyr.

Sannfärdig och löjlig Berättelse.

Med 3 Träsnitt.

Man får betalt för gammal ost.

Pris: 2 fl. banko.

Stockholm 1850

En thöndertals

1797

En thöndertals

1797

En thöndertals

Gustaf Bällin hade varit i viktualiehandel och i 6 år stått i hökarebod på norr. I början hade han haft sin husbondes fullkomliga förtroende och wänstkap, för ty han förstod sig särdeles på att handtera bönder och hade derjemte det utmärktaste handlag i allt som rörde mått, mål och wigt, utan hwilket handlag en hökare omöbligen kan bli rik, om han också wore den ordentligaste menniska under solen.

Det war ett nöje — så tyckte åtminstone husbonden — att se hur den unge oförtrutne betjenten handskades med wägskålarne, ty den ena, hwar i waran låg, stupade alltid så tungt mot disken, på samma gång den andra med wigterna steg med en fjäders lätthet mot höjden. Ingen wägte så wäl som bokhållar Bällin, hette det alltid, och det skulle varit den största synd och skam att wid hemkomsten wäga om waran. Sådant kommer icke heller i fråga bland fattigt folk, som wist ej har råd att bestå sig wägskålar och betzman.

Men det finns, tyvärr, menniskor, som gå så långt i gemenhet, att de icke sätta tro till om också den bästa bland hökarbetjenter, utan äro nog oförsämde att wäga om waran wid hemkomsten, och då hände det icke sällan, att samma wara, som enligt Bällins utsago i boden wägte "3 markler öfwer", hemma saknade ungefär en sjerndel af den wigt, som den egentligen borde hafwa, hwaras följden blef ett förfärligt o-wäsen.

Man rusade till boden, man öfwerhopade den stolte bodbetjenten med förebråelser; men då skulle man ha sett honom, huru han, med den friska röda handen på sitt hjerta, bedyrade wid sin "ewiga salighet", att han

gifwit, om ej just "3 marker", åtminstone 3 lod öfwer. Ett sådant språk, ett sådant bedyrande, är endast möjligt för ofskulden eller — minuthandlare.

Husbonden, till hvars brön enahanda klagomål kommo, förklarade, att han för sin del icke hade det ringaste att anmärka mot sin betjent, om hvars goda kondukt han under så många år haft tillfälle att öfvertyga sig, och derwid stannade det. Men det kan icke i ewighet stanna wid detsamma.

Sedan vår hjelte i 3 år uteslutande stått på sin husbondes bästa, ansåg han det ändtligen wara tid på att stå på sitt eget. Bållin war 22 år, och wid den åldern står lefnadslusten i full blomma. Dagligen omgifwen af idel säfwel, kände han en oemotståndlig dragningskraft till de wätwaror, utan hwilka Bacchus aldrig blifwit dyrkad och inga källare funnits till. Från morgonen till qvällen "flängande låst", såsom det heter, med bönder, tjenstefolk och fattighjon, blef det snart ett behof för honom att tillbringa nätterna bland bättre folk, såsom bodbetjenter och deras gelikar.

Nu wet man att bättre folk, enkannerligen bodbetjenter, icke zerna kan hänga tillsammans utan punsch och kille. Men vår hjelte war icke Fortunas gunstling. Han nöp i kortlapparne, swor och dängde i bordet, såsom bland gentilt folk esomoftast brukas; men ingenting halp — han tappade, så att håren reste sig på hans hufvud.

Det är kändt, att, wid bestämmandet af en bodbetjents lön, en husbonde alltid uraktlåter att taga lilleleken i betraktande, hwardöfwer ingen bör förundra sig. Fölsden af ett sådant uraktlåtande blef emedlertid, att vår hjelte, som långt före detta drömt om ett blifwande kompaniskap med sin hederwårda husbonde, beslöt att så fort som möjligt bringa drömmen till werklighet, hwilket tillziet på det enkla sättet, att han "högg i lådan", d. w. s. blef "lådhuiggare", hwilken benämning utan twifwel är allmänt bekant, om än icke lika allmänt respekterad.

Husbonden, i fullkomlig ofunnighet om kompaniskapets tidiga början, företog sig en gång den wanliga inventeringen, hwilken han, såsom förut, begynte under den första tillförsigt och med det djupaste lugn;

men deremot denna gången slutade med utbrottet af
det största raseri.

Han fann sig vara på balans, d. w. s. han
hade icke en gång förtjent hälften mot hvad han
förr warit wan att förtjena.

Husbonden och hans bokhållare skro ihop på ett
förfärligt sätt. Vår hselte lade änyo den friska röda
handen på sitt hjerta, och bedyrade änyo wid sin
"ewiga salighet", att han war lika ofskydlig som det
slagtade swinet, hwilket hängde på boddörren. Hus-
bonden bedyrade, likaledes wid sin "ewiga salighet",
att vår hselte war den störste "lådbuggare" som nå-
gonsin burit tjocka och röda och långa fingrar. (Se
afbildningen på titelbladet.)

Striden emellan dessa tvenne "ewiga saligheter"
slutades så, att vår hselte måste stryka på foten.
Hans undskyllan dels på rättorna och dels på en me-
ra samwetsgrann wägningsmethod wann icke det rin-
gaste affeende, aldraminst den sednare invändningen,
hwilken twertom ådagalade ett nytt brott — ett brott
emot naturen, hwars ena halfwa wanan är.

Så stod nu vår hselte på bar backe, och som hans
rykte såsom stor "lådbuggare" flög från gata till gata,

från bod till bod, kunde han omöjligén få kondition, utan gick och slog dank under dagar, veckor, ja — månader.

Viktualiernas bana var för honom i ewighet tillstängd. Hvad skulle han göra? Jo, han walde ärans väg och tog wärfning wid Gardet.

En stor tänkare har sagt, att om man i grund will lära sig ordning, bör man ge sig till Gardet, och otwifvelaktigt har han mycket rätt deruti. Atminstone äro medlen till ordningens wäckande och widmakt-hållande de enklaste och ofskydigaste i werlden. Det är egentligen de olika trädslagen som åtskilja gardisten och barnet. Hvad björken är för det sednare är haseln för den förre.

I hvad mån nu vår hjelte kom i beröring med medlen, känna wi ej; nog af, resultatet blef godt, och Gustaf Kraft, såsom han numera kallades, wardt en af de ordentligaste gardister på sin tid.

För sitt wälsförhållande under Marsoroligheterna i Stockholm år 1818 befordrades han till korporal, med tillnamnet "huggaren".

Så stodo sakerna, när vår hjelte fick ordres, att, jemte de öfriga kamraterna, marschera ut i Danska friget.

Wi känna, att våra tappra gardister den gången icke hunno längre än till Tyen,

och så godt war det. Och att de der mädde godt och wäl, war ännu bättre.

Bland dem som likwäl mädde aldrabäst war korp-
pral Gustaf Krast. Hans gamla under bodtiden för-
wärswade förmåga att handskas med bondfolk kom
honom nu förträffligt till pass. Desså dröjde det icke
länge förrän han kom på den mest wänskapliga fot
med dem, hos hwilka han war inkwarterad.

Genom sitt wärdfolk blef han bekant med en rik
och ganska wacker enka efter en arrendator. Hennes
namn war Sigrid Hansen, endast 25 år gammal.

Att den källe korpralen wunnit den rika Dan-
skans thcke, syntes först wid det tillfälle, när han med
de öfrige bröt upp för att återwända till fäderneslan-
det. Hon gret så bittert och hymnigt wid den Swenske
hjelstens bröst, att kritan på bandileret nästan helt och
hållet upplöstes. Men ännu tydligare uppenbarade
sig hennes kärlek i det bref hon 14 dagar derefter till-
skickade honom, med uppmaning, att han för själ och
pina, så fort sig göra lät, skulle återwända till Tjen,
emedan hon icke kunde lefwa honom förtutan, ty till
den grad hade den skandinawiska idéen werkat på
henne.

Som nu brefwet äfwen innehöll en penningsum-
ma, så stor att den kunnat räcka till respengar för
ett helt korppralskap, så gaf han sig ingen ro förrän
han blef affskriswen ur rullorna — huru detta tillgick
känna wi ej — och satte foten på den farkost, som
förde honom från fäderneslandet, hwilket han med en
gammal Swensk tötted bjöd ett ewigt farwäl.

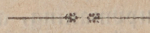
En månad efter sin ankomst till Tjen höll han
sitt bröllop med den rika enkan. Och alla komma
öfwerens deruti, att det är så bodbetjenter, och alls
ingen gardist, som gjort ett så godt "hugg" som wår
hjelte.

Men har han då alldeles glömt bort sitt fäder-
nesland? Wi tro det icke, och sluta till denna wår
tro af den omständigheten, att han förleden wår skrif-
wit till en af sina förra kamrater under det han stod

i bod, och hwilken icke under hans gardist-tid sett honom öfwer axeln. I detta bref uppmanar han ungdomsvännen att bli sin egen hökare, samt lofvar honom en betydligare förelagssumma, jemte 2000 pund det yppersta Danska fläsk, likwäl med wilkor att han uppslår sin bod midt emot den som ännu innehafwes af Wallins fordna husbonde.

Vännen war ej sen att emottaga det ypperliga anbudet samt på samma gång till punkt och pricka uppfylla det förelagda wilkoret, och detta med sådan effekt, att den gamle hökaren är färdig att hänga sig i förtwisflan öfwer den allt mer och mer aftagande affättningen; ty hwad är wäl det Swenska fläsket emot det Danska!

Det enda som den gamle hökaren numera kan säga att han får betaldt för, så är det för gammal ost.

Stockholm.

Tryckt hos S. A. Dahlström, 1850.

(Gamla Norrbro, N:o 7.)

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

